

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ

Ὁ περιώνυμος Μπερτόλδος φορῶν ἀνάποδα τὰ σανδάλια του ἐφαίνετο βαδίζων εἰς τὰ ὀπίσω ἐν ᾧ ἐπήγαινε ἐμπρός· τοῦτο ἀκριβῶς κάμνομεν καὶ οἱ νεώτεροι Ἕλληνες· στρεφόμεθα πρὸς τὰ ὀπίσω ὅπως χωρήσωμεν ἐμπρός.

Ἕλλας δι' ἡμᾶς δὲν εἶνε ἡ ἐνεστώσα ἀλλ' ἡ πάλαι Ἑλλάς. ἡ τεθαμμένη ὑπὸ τὸ χῶμα καὶ ἀναθρώσκουσα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν ζῶμεν τυμβωρυχοῦντες τὸ παρελθόν· περὶ τοῦ ἐνεστώτος οὔτε μεριμνῶμεν· ζῶμεν μὲ τὴν τιμὴν ὅτι εἴμεθα ἀπόγονοι τῶν προγόνων μας· μᾶς ἀρκεῖ τὸ εἰσόδημα τοῦτο.

Τὰ γνωστὰ ταῦτα μοὶ ἐνεθύμωσεν ὁ τίτλος τοῦ ἀρθριδίου μου· εὐθὺς ὡς ἡ σκαπάνη τοῦ ἐργάτου προσκρούσῃ εἰς τεμάχιον μαρμάρου γίνεται ἀνάρπαστον, ἐξετάζεται πυρετωδῶς καὶ ἡ ἐλαχίστη ἐπ' αὐτοῦ γραμμὴ, καὶ ἂν ὑπάρχωσι λέξεις τινὲς ἐπιχεχαραγμέναι, ὡς ἀρρητος εὐδαιμονία! ἐνθουσιαζόμεθα, ζωοποιούμεν τὰ πάντα διὰ τῆς φαντασίας μας δημιουργοῦντες πάνθηρας καὶ ἵπποποτάμους ἐπ' αὐτῶν. Κατεκτήσαμεν γωνίαν τινὰ τοῦ παρελθόντος.

Ἀλλὰ περὶ τοῦ ἐνεστώτος; περὶ αὐτοῦ ἃς φροντίζωσι οἱ διδάσκαλοι οἵτινες διδάσκουσι τοὺς χρόνους τῶν ῥημάτων, ἀρχαίων καὶ τούτων, εἰς τὰ μικρὰ παιδιὰ.

Καὶ ὅμως πόσα γνωρίσματα τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρός μας θ' ἀπεκάλυπτεν ἡ σύγχρονος ἐπιγραφικὴ!

Ἐπὶ τῶν ὑπερθύρων, ἢ τῶν τοίχων τῶν καταστημάτων ἢ μαγειρείων εἶνε γεγραμμένη ἐπιγραφὴ τις ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτῆς καλοῦσα διὰ τῶν μαύρων ἢ χρωματιστῶν γραμμάτων τῆς, τοὺς διαβάτας ν' ἀγοράσωσιν ἄρτον ἢ φέρετρον, νὰ ζητήσωσιν ἄρωμα Ἀτκινσον ἢ ῥητινέλαιον, νὰ κατασκευάσωσιν ὑποδήματα ἢ τὴν διαθήκην των.

Πολλάκις ἡ ἐπιγραφὴ ἐκείνη συνοδεύεται ὑπὸ συμβολικῆς τινος παραστάσεως, ὡς ὠραῖον κείμενον κοσμούμενον ὑπὸ εἰκονογραφίῳ. Οἶνοπωλεῖον ὁ Ἑρώτας καὶ ὁ Ἑρως τοξεύει ἀμειλίκτως ἐν πτηνόν—πτωχὴν τινὰ καρδίαν—πτερυγίζον πεφυδωμένον διὰ μέσου τῶν κεφαλαίων γραμμάτων.

Ἀλλὰ τὰ περισσότερα ἐξ ὧν τῶν ἐπιγραφῶν τὰ πληρόναι ἡ πατρὶς. Ὅλη ἡ ἀρχαία καὶ νεωτέρα ἱστορία, ἀπὸ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων μέχρι τοῦ Γκριτζόβαλη, εὐρίσκεται ἐπὶ τῶν τοίχων. Ὁ Σωκράτης μᾶς καλεῖ νὰ πῶμεν ἐνὰ βαρὺν καὶ γλυκύν, ὁ Κόδρος ἐνὰ ῥητινίτην, αἱ Θερμοπύλαι ν' ἀγοράσωμεν σαρδέλας, τὸ Χάνι τῆς Γραβιάς νὰ προμηθευθῶμεν καπέλον, ἡ Εἰκοστὴ Πέμπτη Μαρτίου ν' ἀγοράσωμεν μίαν κουλοῦραν.

Ὁ σωθινισμὸς ὅστις μαστίζει μικροὺς καὶ μεγάλους, ἡ φιλοπατρία μας ἡ ἐξατμιζομένη εἰς φράσεις εἶνε ἐξωγραφημένη διὰ μεγάλων γραμμάτων ἐκατέρωθεν τῶν ὁδῶν μας.

Ἐδῶ χαρτοπαικτοῦσιν οἱ τινες ἢ πίνουναι ναργιλὲν ὑπὸ τὴν αἰγίδῃ τῆς Μεισηνίας, παρέκει ἄλλος ἀγοράζει ὄσπρια ἐκ τῆς Μορεμβασίας· ὁ καφεπώλης καὶ ὁ παντοπώλης ἐκθέτουν τὴν καταγωγὴν των ἐπὶ τῆς προμετωπίδος τοῦ μαγαζείου των· ὁπωροπωλεῖον ἢ Τῆρος, γαλακτοπωλεῖον τὸ Λοιδωρίκιον.

Ἀλλ' ἂν εἶνε δύο συνέταιροι καὶ ἐννοοῦν νὰ διανέμω-

ται ἐξ ἑαυτοῦ τὰ κέρδη καὶ τὴν φιλοπατρίαν; τότε γίνεται τὸ ἀδύνατον, ἀναστατοῦται ἡ ὄψις τῆς σφαίρας, ἀνεγκύονται νῆσοι ἐπὶ ὁρέων, καὶ βλέπομεν αἰφνὴς ἐπὶ θύρας τινός· Οἶνοπωλεῖον «ὁ Ὀλυμπος καὶ ἡ Μύκονος».

Πῶς φαινόμεθα ὅποιοι εἴμεθα! Θεωροῦμεν πολὺ γενικὸν τὸ νὰ εἴμεθα ἐν γένει Ἕλληνες καὶ ἐννοοῦμεν νὰ εἴμεθα ἀνθρώποι μίξ ἐπαρχίας ἢ ἐνός δήμου! ὅ,τι κάμνει ὁ ἀνείγων μαγαζεῖον καὶ φορῶν ἐμπροσθέλλαν τοῦτο ἀκριβῶς κάμνει καὶ ὁ βουλευτὴς· πρῶτον σκέπτεται περὶ ἑαυτοῦ καὶ περὶ τοῦ χωρίου του· εἰς τὴν καρδίαν πολλῶν ὑπουργῶν μας περισσύτεραν θέσιν κατέχει ἡ ἐπαρχία των παρ' ὅλος ὁμοῦ ὁ ἑλληνισμός.

Ἀπὸ τῆς τοπικῆς φιλοπατρίας τῶν παντοπωλῶν καὶ τῶν βουλευτῶν ἢ εἰς τὴν πολιτικὴν μετὰβασίς, εἶνε εὐκολος· τοῦτο δ' ἐννοοῦσι καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ μὴ ἀπαξιόσαι ν' ἀναμιχθῶσι καὶ εἰς τὴν ἐνεργὸν πολιτικὴν.

Τίς δὲν ἐνθυμεῖται ποία ἐπιγραφὴ ἀνυψώθη τὴν ἐκύριον τοῦ θριάμβου τοῦ κ. Δηλιγιάννη; Καπνοπωλεῖον ἢ 7 Ἀπριλίου. Ἀληθῶς καταλληλοτέραν θέσιν δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἢ 7 Ἀπριλίου· ἦτο πεπρωμένον τῆς ν' ἀπολήξῃ εἰς καπνόν.

Φαντάσθητε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ σύστημα τοῦτο τῆς δι' ἐπιγραφῶν ἐκφράσεως πολιτικῶν πεποιθήσεων. Ὡς ἐν ταῖς πλαταιαῖς τῶν εὐρωπαϊκῶν μεγαλοπόλεων ἀναγράφονται ἐπὶ πινάκιδων τὰ ὑπὸ τῆς μουσικῆς κρούμενα μέλη, ἐπὶ τῶν παντοπωλείων θ' ἀναγράφονται τὰ πολιτικὰ γεγονότα ἐκάστην πρωίαν θὰ τρέχωμεν εἰς τὰς ὁδοὺς ν' ἀναγινώσκωμεν ἐπὶ τῶν τοίχων τὰ νέα τῆς ἡμέρας. Καφε-νεῖον: «Ἐπεσαν ὁ Πετρέλαιος!». Οἶνοπωλεῖον: «Κάτω ὁ Σουμαδάκιος!». Ζυθοπωλεῖον: «ἡ Φθεσινὴ Διαδήλωσις τοῦ Λαοῦ!». Ὅταν δὲ εἶνε ἀπέναντι δύο ἀντίζηλα μαγαζεῖα, παλαίοντα περὶ πελατῶν καὶ πεποιθήσεων, τότε διὰ τῶν ἐπιγραφῶν θὰ ὕβριζονται ὡς βουλευταί. «Εἶσαι αὐθάδης! θὰ γράφῃ ὁ εἰς!», «Αἰντε χάσου κορόϊδο!», θ' ἀπαντᾷ ἀμέσως ὁ ἕτερος «Ἐχεις παιδιὰ καὶ τὰ λυποῦμαι» θ' ἀπαντᾷ ὁ ἄλλος φροντίζων περὶ τῶν παιδιῶν τοῦ ἐχθροῦ του περισσότερον ἢ περὶ τῶν ἰδικῶν του· αἱ ἐπιγραφαὶ τότε θὰ εἶνε ὡς εἰπεῖν πρακτικὰ τῆς βουλῆς.

Πόση φιλοσοφία, πόση εἴρων κακεντρέχεια, πόση εὐή-θης αἰσθηματικότης, πόση ἐπικούριος ἀμεριμνησία, λογι-κεύεται ἡ καγγαζεῖ, κλαυθμηρίζει ἢ βώμολοχεῖ ἐπὶ τῶν προμετωπίδων τῶν Ἀθηναϊκῶν καταστημάτων!

Ἡ μελέτη τῶν ἐπιγραφῶν, ἡ σύγχρονος ὡς εἶπεν ἀρ-χαιολογία δύναται ν' ἀποκαλύψῃ εἰς ἡμᾶς εὐρήματα οὐχὶ σμικρὰ ἃς ἀναδύωμεν διὰ προσεχὲς φύλλον τὰς ἀνασκα-φάς μας.

ΠΕΡ-ΑΣΤΙΚΟΣ

